

Екологічні тенденції у творчості Нормана Фостера

Однорог О. С.,
науковий керівник: Бармашина Л.М.
Навчально-науковий інститут аеропортів,
Національний авіаційний університет,
Київ, Україна
h.odnoroh@gmail.com

Анотація — в роботі розглянуто екологічні тенденції у сучасній архітектурі наприкладі творчості Нормана Фостера.

Ключові слова — оболонка, структура, багатоцільовий надземний простір, внутрішні простори, екологічні висотні будівлі.

I. ВСТУП

Норман Фостер - архітектор, якого запрошують проектувати найпрестижніші споруди світу, які зазвичай набувають статус символів міст, таких як Лондон, Париж, Берлін, заявляють про свою спрямованість на прогрес та інновації. Архітектурний доробок Фостера набув світової слави завдяки яскравій архітектурі, зокрема висотним будівлям з екологічними елементами.

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Проекти Нормана Фостера відомі своїми сталевими елементами, чисельними зеленими нішами та просторами, застосуванням комп'ютерних технологій як для зведення, так і для обслуговування будівель і споруд (відкриття вікон, провітрювання тощо).

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Норман Фостер працює в багатьох країнах, враховуючи при цьому особливості місцевих культурних та філософських традицій. У своїх проектах архітектор інколи використовує методи та прийоми Ле Корбюзьє: сади на дахах, синьо-білий колір, геометрію елементів, раціональність робочого простору тощо. Фостер також захоплюється та надихається творчістю Френка Ллойда Райта, його прагненням до відкритого простору, свободи пересування та гнучкого планування.

Завдяки постійним пошукам та умінню працювати з новітніми технологіями та сучасними матеріалами вже в 1967 році Н. Фостер став відомим як представник високотехнологічної архітектури - після будівництва виробничого приміщення «Релейнс Контролс». Далі він являє світу будівлю FRED OLSEN Centre, де вперше застосовує цілісні поверхні рефлексуючого скла в надтонких алюмінієвих обрамленнях. При цьому скло у Фостера є не оболонкою чи перепоною, не відгороджує

внутрішній простір будівлі відовкілля, а навпаки вбирає світ у себета трансформує його. Найвищим проявом «скляної серії» стала видатна будівля фірми «Вілліс Фабер і Дюма» в Іпсвічі (1974 рік). Проте до кінця зрозуміти сенс цього феноменального об'єкта можналише з огляду на зв'язки Фостера з Фулером. Потужний вплив останнього та їхня творча співпраця почалися в кінці шістдесятих років ХХ ст. і закінчилися зі смертю Фулера в 1983 році. Ідеї Фулера про легкі покриття на кшталт відомих геодезичних куполів над значними ділянками міської території були втілені у спільному проекті підземного Самюель Беккет Театру в оксфордському Сент Пітер Коледжі (1971 рік). Фостер асоціює багатоцільовий простір цього ексклюзивного об'єкту із під водним човном.

Ідея виділення в міському середовищі за допомогою замкнутої оболонки багатоцільового надземного простору з власним мікрокліматом була реалізована в спільному проекті Фостера та Фулера «Кліматрофіс» (1971). Підсумком співпраці двох видатних майстрів став їхній проект для Міжнародного енергетичного ЕКСПО (1978).

Подальший розвиток прогресу змушує Фостера не тільки освоювати формотворчі можливості якісно нових конструкцій, але і створювати іншу специфічну для них тектоніку. У житловому середовищі, яке проектує Фостер, зростає зовнішня роль металу: об'єми формуються поєднанням декількох металевих і метало-скляних оболонок. Несуча конструкція (легкий каркас) заповнюється багатошаровими панелями та облицьовується металом. Простір внутрішніх об'ємів чітко структурується за допомогою залізобетонних конструкцій. Часто будівлі Фостера відзначені присутністю гігантської покрівлі, утвореної паралельними сталевими склепіннями, яку вінчає візуально легкий каркас або гігантський сферичний купол. Об'єкти видатного архітектора завжди вписані в навколишнє середовище, що притаманно принципам контекстуалізму.

Відома вежа Мері-Екс (Лондон), яка отримала кілька архітектурних премій, по суті є офісною будівлею. Вона споживає в два рази менше енергії, ніж подібні споруди, завдяки використанню сонячних батарей, і тому вважається однією з найбільш екологічних будівель у світі. Тригранний хмарочос «Комерцбанк-Тауер» — головний символ Франкфурта-на-Майні (на зразок

Ейфелевої вежі в Парижі або лондонського Біг Бена), яка має «зелений» статус найпершої екологічної висотки в Європі. Вежа оточуюча по спіралі чотири поверховими садами. Кожен сад уособлює собою флору певного регіону: з південного боку – середземноморську, із західного– північно-американську, із східного – азіатську. Планування будівлі дозволяє людям, що знаходяться в «Коммерцбанку», бачити у величезних вікнах офіси, розташовані навпроти, а також буйну садову рослинність. Споруда стала першою екологічною мегаструктурою, яка поламала стереотип гігантської вертикальної призми.

Простота, екологічність та доцільність – головні принципи творінь Нормана Фостера, який за свої архітектурні заслуги був посвячений англійською королевою спершу в лицарі, а потім у барони. Зараз він очолює архітектурну фірму «Foster+Partners».

IV. ВИСНОВКИ

Фостера цінують за віртуозне художнє трактування, розмаїття можливостей техніки та технології, за постійне прагнення до гуманізації сучасної архітектури, надання їй людського виміру, перетворення у джерело радості та краси. В цьому полягає сутність його творчої концепції, її глибинна цілісність, яка об'єднує різні за призначенням і образним характеристикам об'єкти майстра.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Екологія в архітектурі і містобудуванні // навч пос. С. П. ЦИГИЧКО Харків ХНАМГ 2012
- [2] «Словесные конструкции. 35 великих архитекторов мира» Евгения Микулина ,Колибри, 2012 г - 240 с.
- [3] Журнал «Висотні будинки» 15/09/2007, стор 37 - 40
- [4] Онлайн ресурс www.peoples.ru/art/architecture/norman_foster/